

Sosyal Bilimler Dergisi / The Journal of Social Sciences

Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 6, Sayı: 40, Ağustos 2019, s. 481-500

ISSN: 2149-0821 Doi Number:<http://dx.doi.org/10.16990/SOBIDER.5201>

Dr. Öğr. Üyesi Pınar BULUT

Meryem SONKAYA

Gazi Üniv. Drama ve Eğitim, meryemdemircier42@gmail.com

LİSE ÖĞRETMENLERİNİN YARATICI DRAMA ÖZ YETERLİK ALGILARI VE YARATICI DRAMA TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŐKI

Özet

Bu araştırmanın amacı lise öğretmenlerinin derslerinde yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algıları ile yaratıcı dramaya ilişkin tutumları arasındaki ilişkiyi belirlemektir. Araştırmaya Ankara ilinin Altındağ ilçesine bağlı liselerde görev yapan 329 öğretmen katılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algısı ölçeği ile yaratıcı drama tutum ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada sıra ortalaması, sıra toplamı, korelasyon analizi, Mann-Whitney U Testi ve Kruskal Wallis Testleri kullanılmıştır. Araştırma sonucuna göre öğretmenlerin yaratıcı dramaya yönelik tutumları ile cinsiyet, yaş ve mesleki kıdemleri arasında anlamlı farklılığın olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca yaratıcı dramaya yönelik tutumları ile yaratıcı drama eğitimi alma durumları ve branşları arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir. Öğretmenlerin yaratıcı dramayı derslerinde kullanmalarına yönelik öz yeterlik algıları ile cinsiyet, yaş, mesleki kıdem ve yaratıcı drama eğitimi alma durumları arasında anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca öğretmenlerin yaratıcı dramayı derslerinde kullanmalarına yönelik öz yeterlik algıları ile branşları arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir. Yaratıcı dramaya yönelik tutumları ile öz yeterlik algıları arasında anlamlı bir ilişkinin düzeyi .728 olarak tespit edilmiştir. Ayrıca öğretmenlerin derslerinde drama uygulamalarını kullanmalarına yönelik özyeterlik algılarının drama uygulamalarına yönelik tutumlarına anlamlı bir etkisinin olduğu belirlenmiştir.

Anahtar sözcükler: Tutum, öz yeterlik ve öğretmen

THE RELATIONSHIP BETWEEN HIGH SCHOOL TEACHERS' CREATIVE DRAMA SELF-EFFICACY PERCEPTIONS AND ATTITUDES

Abstract

The aim of this research method of creative drama in the courses of teachers for using creative drama with self-sufficiency perceptions of attitudes in line with the demographic features of the study and to determine the relationship between. Drama as a means of data collection method research for using the scale of the drama with the perception of attitude scale self-sufficiency. The average sum of the sequence order correlation analysis study, Mann-Whitney U test and Kruskal Wallis Tests were used. Research status of teachers creative drama training with creative drama is not a significant difference between attitudes have been identified. In addition, gender, age, occupational seniority with creative drama is a meaningful difference between the attitudes have been identified. At the same time, gender, age, seniority and status of vocational training on the creative drama drama with the method for using in a meaningful difference between self-sufficiency. Creative drama with attitudes towards self-sufficiency on the level of a significant relationship between perceptions ($r=,728$). In addition, teachers self-efficacy for use in drama classes applications perceptions drama applications, it has been determined that a meaningful influence on their attitude.

Keywords: Attitude, self-efficacy and teacher

GİRİŞ

Türkiye’de ve dünyada bilginin en üst değer olarak görüldüğü bu dönemde akademik başarıların ve becerilerin yanı sıra; iletişim kabiliyeti gelişmiş, teknolojik gelişmeleri takip eden, ekip çalışmasına uyum sağlayabilen, ürün odaklı çalışabilen bireylerin yetiştirilmesi eğitim hedefleri içerisinde yer almaktadır (Susar Kırmızı 2007: 60). Bu hedefler geleneksel yaklaşımların değişmesine ve öğrencinin merkeze alınmasında oldukça etkili olmuştur.

Günümüzdeki eğitim sisteminde öğrencilere bilgiyi nasıl ezberleyecekleri değil, bilgiye nasıl ulaşacakları hakkında yol gösterilmekte, bu sayede öğrenci bilgiyi keşfetme aşamasında aktif konumda bulunmaktadır. Özellikle son dönemlerde drama öğrencilerin bilgiye ulaşmasında onlara yardımcı olan etkili yöntemlerden birisi olarak değerlendirilmektedir (Kaf 2000: 174). Drama yöntemi ile birlikte öğrenciler spontan bir şekilde işlenen derslerden kendilerini ayırarak, daha çok sanat ile iç içe geçmiş, kendisini başkasının yerine koyabilen ve olaylar karşısında nasıl davranması gerektiğini bilen bireylerin yetişmesine yardımcı olmaktadır (Fleming: 1994; San: 1995). Eğitimin bir parçası olan drama uygulamalarının önemli bir yöntem olarak kullanılması çağdaş bireylerin toplumsal ilişkileri düzenlemesinde, kendi gerçeklerinin farkına varmasına, üretmesine ve farklı durumlar arasındaki bağlantıları kurmasına yardımcı olmaktadır (Freeman, Sullivan ve Fulton 2003: 132). Drama sayesinde öğrencilerin yaratıcılıkları, hayal güçleri ve gelişimsel özelliklerine ilişkin becerileri çok yönlü olarak desteklenir. Drama uygulamaları sayesinde çevresinde bulunan insanların kendisini yüzeysel değil de daha derinlemesine ve evrensel boyutta görmesine de yardımcı olmaktadır

(Aral, N., Baran, G., Bulut, ve Çimen, S. ,2000; Başkaya, 2000; Gönen ve Uyar Dalkılıç, 1998).

Drama kavram olarak içerisinde eylem bulunan, bir ya da daha fazla bireyin birbirleriyle, doğayla ya da başka nesnelere ile etkileşime girerek ortaya çıkan ve bireylerin içsel ve dışsal devinimlerini kapsayan bir etkinlik bütünü olarak ifade edilmektedir (Adıgüzel 2013: 12). San (1990) yaratıcı dramayı bireylerin doğaçlama, rol oynama, tiyatro ya da drama tekniklerinden faydalanarak bireysel ya da bir grup içerisinde herhangi bir yaşantıyı, olayı, bazen de soyut bir kavramı oyunlu süreçlerle anlamlandırması ve canlandırması olarak tanımlamaktadır. Üstündağ (1994) yaratıcı dramanın eğitimin ayrılmaz bir parçası olduğunu savunmakta ve yaratıcı drama eğitim sürecinde oyunlarla geliştirilen bir süreç olarak görülmektedir.

Eğitim amaçlı kullanılan yaratıcı dramanın en temel işlevi, eğlenme ve oynamanın yanı sıra, öğrenciye etkin yaşantılar sunarak kalıcı öğrenme imkânı sunmasıdır. Yaratıcı drama bireyin kişisel gelişimini de destekleyerek deneyimlerini ve yaratıcılığını bir arada kullanmasına olanak sağlamaktadır (Farris ve Parke 1993: 232).

Teknolojinin hızlı bir şekilde gelişmesi ve bu gelişmenin bazı değişimleri de beraberinde getirmesi toplumun genel yapısını doğrudan etkilemektedir. Toplumsal değerlerin birbiri ile etkileşimde olduğu düşünüldüğünde özellikle bir toplumu var eden eğitim sisteminin de bundan payını alması kaçınılmaz bir gerçektir (Çayır ve Gökbulut 2015: 254).

Eğitim sisteminin temelini oluşturan öğretmenlerin çağın gerekliliğine ayak uydurması ve üzerine düşen sorumluluk, yaklaşım ve bakış açısını zenginleştirilmesi gerekmektedir. Öğretmenlik mesleği “değerli” bir meslek grubu olarak nitelendirilmesinin yanı sıra uzmanlık gerektiren bir meslek dalı olduğu da unutulmamalıdır (Alkan 2000: 9). Bu açıdan öğretmenlik mesleği ele alındığında sosyal, kültürel, bilimsel, sanatsal ve ekonomik boyutları olan; alanında uzmanlık, bilgi ve becerileri gerektiren bir statüye sahiptir. Tüm meslek gruplarında olduğu gibi öğretmenlik mesleğinde de bazı nitelikler ve gereklilikler bulunmaktadır.

Öğretmenlik mesleğinin geliştirilmesinde bazı yöntem ve teknikler hem öğretmenler hem de öğrenciler açısından oldukça önemlidir. Ömeroğlu (2002) göre öğretmen niteliğinin geliştirilmesinde yaratıcı dramanın oldukça önemli bir yöntem olduğunu ifade etmektedir.

Öğretmenlerin sınıf içerisinde öğretim yapmalarının yanı sıra mesleklerinin gereği olan görev ve sorumluluklarını yerine getirmelerine ilişkin inançları da başarı için bir ön koşuldur. Çünkü öz yeterlik inancı bireyin ne hissettiği, nasıl düşündüğü ve kendisini nasıl motive ettiği ile doğrudan ilişkilidir (Güven ve Ersoy 2007: 16). Öğretmenlerin yaratıcı drama uygulamalarına ilişkin öz yeterlik algılarının yüksek olması özellikle lisans eğitimi süresinde aldığı eğitim ve yaptığı pratiklerle doğrudan ilişkilidir (Önder 2003: 4).

Albert Bandura tarafından geliştirilmiş olan Sosyal İlişki Teorisi içerisinde ilk defa 1977 yılında “self-efficacy” kavramından bahsedilmiştir. Türkçe literatürde öz yeterlilik, öz yetkinlik gibi kavramlar ile ifade edilen bu kavram bireylerin kendi içsel dünyası ile alakalı olan bir kavramdır. Bandura Sosyal Öğrenme kuramında öz yeterlik kavramını “bireylerin kendi hayatlarını etkileyen olayların kontrol edebilme yetenekleri” olarak tanımlamıştır (Garvis ve Pendergast 2011: 4). Özyeterlik inancı, bireylerin karşılaşma olasılığı bulunan durumlarda mücadele edebilmek ve çözüm üretmek için gerekli olan davranışları ne kadar iyi yapabileceklerine ilişkin kişisel yargılardır (Blake ve Lesser 2006: 655). Bandura (1994)

özyeterlik inancı gelişmiş olan bireylerin hata yaptıklarında hedeflerine ulaşmak için gerekli çabayı gösterdiklerini ve hatalarından ders çıkartarak karşılaştıkları yenilgi sonucunda kendilerini motive edebildiklerini belirtmiştir.

Dramayı eğitsel amaçlar doğrultusunda kullanan öğretmenler bu sayede öğrencilerin derse olan ilgisini artırabilmekte, dikkatini çekebilme, derslerin daha eğlenceli bir şekilde işlenmesine olanak sağlamakta, bireyin doğru ve anlamlı bir iletişim kurmasına yardımcı olmaktadır (Aslan 2014: 6). Yaratıcı drama sayesinde farklı ortamlar gören öğrenci empati, doğaçlama, beden dilini etkin bir şekilde kullanabilmekte, yaratıcı düşünme yeteneğini geliştirmekte ve hayal gücünün gelişmesine yardımcı olmaktadır

Yaratıcı drama sayesinde gelişen davranış yapılarına bakıldığında; çoğu davranış, tutum ya da becerinin duygusal zekâ ile açıklandığı söylenebilir. Duyguların öğretilmesinin gündelik hayatta bireyin karşılaştığı sorunların çözümünde önemli olmasından dolayı yaratıcı dramaya ilişkin geliştirilen tutum hem birey hem de toplum açısından büyük önem arz etmektedir (Üstündağ 2010: 12).

Araştırmacılar dramanın öğrencilerin anlamlı öğrenmelerini destekleyen bir yöntem olması, eğitsel amaçlı kullanılmasına ve derslerle ilişkilendirilmesine dikkat çekmektedir (Üstündağ, 1997; Yeğen, 2004; Susar Kırmızı 2007; Gencel; 2009). Çünkü drama bireylere bütün duyu organlarının katıldığı bir öğrenme ortamı sunmaktadır. Böylece öğrenciler daha kalıcı ve iyi bir şekilde öğrenebilmektedir. Ayrıca öğrenciler yaşanmış ya da yaşanabilecek olaylarla yüz yüze gelerek gerçek hayata hazırlık yapabilirler. Bu sayede öğrenciler eğitsel bilgilerin yanı sıra saygı, sevgi, öfkelenmeme, kıskançlık yapmama ve korkularını yenme gibi farklı duyguları da kazanabilmektedir.

Yaratıcı drama sayesinde belirli davranışları kazanan bireyler sosyal hayatlarında çevreleri ile sağlıklı iletişim kurabilir ve topluma uyum sağlayarak adaletli olmak gibi farklı kazanımları da elde edebilir. Dramanın bu kadar etkin olmasından dolayı da öğretmenlerin hem mesleki gelişimleri hem de öğrencileri için yaratıcı drama uygulamalarını bilmesi ve bu konu hakkında geliştirici fikirler bulması gerekmektedir (Altıntaş ve Kaya 2012: 288). Derslerde yaratıcı dramanın kullanılması öğrencilerin başarısını etkileyeceği düşünüldüğünde, öğretmenlerin bu yöntemi kullanması oldukça önemlidir. Yaratıcı drama sayesinde öğrencinin bilgileri daha kalıcı ve anlamlı olacaktır. Ayrıca drama yönteminin kullanılması öğrencide empati duygusunun gelişmesine de yardımcı olmaktadır.

Öğretmenler yaratıcı dramayı eğitim boyutunda öğrencilere duyarlılık, farkındalık ve hayal güçlerini geliştirmek amacı ile kullanabilir. Bu nedenle öğretmenlerin bu yöntemle ilişkin öz yeterlik algılarının geliştirilmesi hem kişisel gelişimleri açısından hem de mesleki gelişimleri açısından oldukça önemlidir (Morgan 1975:40). Kereks ve King (2010) yaratıcı drama konusunda öğretmenlerin bazı alanlarda eğitilmesinin eğitim sürecinde öğretmenlere oldukça güçlü stratejiler kazandıracağını ifade etmektedir. Aynı zamanda yaratıcı dramanın hem mesleki gelişimlerini desteklediğini hem de kişisel gelişimlerinde rol oynadığını da belirtmişlerdir. Çayır ve Gökbulut (2015) yaratıcı dramanın öğretmenlerin kendilerini tanıma ve güvenmelerine, sahip olduğu kişisel becerilerin farkına varmalarına, öğretmenlik mesleğini benimsemelerine ve mesleğe yönelik olumlu tutum geliştirmelerine yardımcı olduğunu belirtmektedir.

Araştırmanın Amacı

Araştırmanın temel amacı, liselerde görev yapan öğretmenlerin derslerinde yaratıcı dramaya yönelik öz yeterlikleri ile yaratıcı drama yöntemini kullanmaya ilişkin tutumları arasındaki ilişkinin belirlenmesidir. Bu amaç doğrultusunda:

1. Öğretmenlerin derslerinde yaratıcı drama yöntemini kullanmalarına yönelik öz yeterlik algıları demografik özelliklerine göre farklılaşmakta mıdır?
2. Öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemine yönelik tutumları demografik özelliklerine göre farklılaşmakta mıdır?
3. Öğretmenlerin derslerinde yaratıcı drama yöntemini kullanmalarına yönelik öz yeterlik algıları ile yaratıcı dramaya ilişkin tutumları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
4. Yaratıcı dramaya yönelik tutum yaratıcı dramaya yönelik öz yeterliğin yordayıcısı mıdır? sorularına yanıt aranmıştır.

Sınırlılıklar

Araştırmada;

1. 2017-2018 eğitim öğretim yılında Ankara Altındağ ilçesinde görev yapmakta olan öğretmenlerle,
2. Yaratıcı drama dersine ilişkin tutum ölçeği ile derslerde drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik ölçeği ile elde edilen veriler ile sınırlıdır.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu çalışmada betimsel araştırma yöntemlerinden birisi olarak kabul edilen tarama modelinden yararlanılmıştır. Tarama modelleri genel olarak geçmişte var olan olayları ve var olan durumları olduğu biçimde betimlemeyi amaçlayan yaklaşımlar olarak ifade edilmektedir (Karasar 2009: 77). Araştırma kapsamında yer alan konular ve olaylar gerçekleştiği koşullar içerisinde olduğu biçimde tanımlanmaya çalışılmaktadır. Bundan dolayı gerçekleşen durumlarda değiştirme ve etkileme çabası içerisinde bulunulmaz. Önemli olan, onu en uygun bir şekilde gözlemleyip belirleyebilmektir (Ekiz 2009: 29).

Örneklem Grubu

Bu araştırmanın örneklemini 2017-2018 eğitim öğretim yılı kapsamında Ankara'nın Altındağ ilçesinde görev yapmakta olan lise öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmada örneklem belirleme yöntemi olarak basit seçkisiz örneklem belirleme yöntemi kullanılmıştır. Altındağ ilçesindeki liselerde görev yapan toplam 1855 öğretmen bulunmaktadır. Araştırmanın evreninde bulunan öğretmen sayısının büyüklüğü dikkate alındığında %5 güven aralığında 318 kişiye ulaşılması uygun görülmüştür. Araştırmaya katılmayı kabul eden toplam 329 öğretmene ulaşılmıştır.

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Öğretmenlere İlişkin Demografik Özellikler

Demografik Özellikler		N	(%)
Cinsiyet	Kadın	139	42,2
	Erkek	190	57,8
Yaş	20-25	49	14,9
	26-30	81	24,6
	31-35	105	31,9
	36-45	74	22,5
	46 ve üzeri	20	6,1
Mesleki Kıdem	0-5	113	34,3
	6-10	98	29,8
	11-15	66	20,1
	15-20	37	11,2
	20 yıl üzeri	15	4,6
Drama Alanında Eğitim Alma Durumu	Mezun olduğun programda drama eğitimi aldım	70	21,3
	Dramaya yönelik hizmet içi eğitim aldım	194	59,0
	Drama ile alakalı hiç eğitim almadım	56	17,0
	Diğer	9	2,7
Branş	Türkçe	41	12,5
	Din Kültürü	32	9,7
	Bilişim	12	3,6
	Beden Eğitimi	22	6,7
	Sosyal Bilgiler	16	4,9
	Matematik	73	22,2
	İngilizce	53	16,1
	Fizik	46	14,0
	Diğer	34	10,3

Tablo 1. incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin %42,2'si kadın, %57,8'i erkek öğretmenlerden oluştuğu görülmektedir. Öğretmenlerin yaş dağılımlarına bakıldığında %14,9'u 20-25, %24,6'sı 26-30, %31,9'u 31-35, %22,5'i 36-45, %6,1'i 46 ve üzeri yaş aralığına sahiptir. Öğretmenlerin mesleki kıdem dağılımlarına bakıldığında ise %34,3'ü 0-5, %29,8'i 6-10, %20,1'i 11-15, %11,2'si 15-20 yıl, %4,6'sı 20 yıldan daha fazla mesleki kıdeme sahip olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin drama eğitimi alma durumlarına bakıldığında %21,3'ü mezun olduğu eğitim programında drama eğitimi aldığını, %59'u drama eğitimi ile alakalı hizmet içi eğitim aldığını, %17'si drama ile alakalı hiçbir eğitim almadığını, %2,7'si de drama ile alakalı farklı eğitimler aldığını ifade etmiştir. Lisede görev yapan öğretmenlerin branş dağılımları incelendiğinde %12,5'i edebiyat, %9,7'si din kültürü ve ahlak bilgisi, %3,6'sı bilişim teknolojileri, %6,7'si beden eğitimi, %4,9'u tarih, %22,2'si matematik, %16,1'i İngilizce, %14'ü fizik öğretmeni olduğu görülmektedir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak Kişisel Bilgi Formu, Can ve Cantürk- Günhan (2009) tarafından geliştirilen “Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Öz Yeterlik Algısı Ölçeği” ve bireylerin yaratıcı dramaya yönelik tutumlarını ölçmek üzere Okvuran (2000) tarafından geliştirilen “Yaratıcı Drama Tutum Ölçeği (YDTÖ)” kullanılmıştır. Tablo 2’de araştırmada kullanılan ölçeklere ilişkin güvenilirlik sonuçları verilmiştir.

Tablo 2. Ölçeklerin Güvenirlik Sonuçları

Ölçekler	Soru sayısı	Cronbach’s Alpha
Yaratıcı Drama Ölçeği	45	,826
Öz yeterlik Ölçeği	47	,819

Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Öz Yeterlik Algısı Ölçeği 47 maddeden oluşan beşli likert tipi ölçektir. (1 = hiç katılmam, 2 = az katılıyorum, 3 = orta derecede katılıyorum, 4 = çok katılıyorum, 5 = tam katılıyorum). Yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik ölçeğinden alınacak en düşük puan 47, en yüksek puan ise 235’dir. Bu ölçek aynı zamanda Can ve Cantürk- Günhan (2009) tarafından Türkçe öğretmenlerinin dramaya yönelik öz yeterlik algılarını belirlemek amacı yapılan çalışmada kullanılmıştır. Geliştirilen ölçek 178 kişiye uygulanmıştır.

Yaratıcı Drama Tutum Ölçeği 45 maddeden oluşan beşli likert tipi ölçektir. (1= hiç katılmıyorum, 2 = katılmıyorum, 3 = kararsızım, 4 = katılıyorum, 5 = kesinlikle katılıyorum). Yaratıcı drama tutum ölçeğinden alınacak en düşük puan 45, en yüksek puan ise 225’dir. Okvuran (2000) tarafından hazırlanan bu ölçek, drama eğitimine katılan bireylerin, eğitim sonunda yaptıkları yazılı ve açık uçlu değerlendirme formlarında yola çıkılarak geliştirilmiştir. Araştırmaya 20-65 yaş aralığında bulunan 240 drama eğitimi alan yetişkin katılmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmaya katılan öğretmenlere uygulanan ölçeklerden elde edilen veriler istatistik programı ile analiz edilmiştir. Elde edilen veriler ile hangi istatistiksel analizlerin yapılacağı belirlenmesi için öncelikle normallik testi uygulanmıştır. Yapılan çalışmada kullanılan ölçeklere verilen cevaplar sonucunda normal dağılım göstermediği tespit edilmiştir. Bundan dolayı öğretmenlerin demografik özellikleri ile karşılaştırmaların yapılabilmesi için Mann-Whitney U Testi ve Kruskal Wallis testlerinden yararlanılmıştır. Tablo 3’de öğretmenlerin verdikleri cevaplar doğrultusunda ölçeklere uygulanan normallik testine yer verilmiştir.

Tablo 3. Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Öz Yeterlik Algısı Ölçeği ve Yaratıcı Drama Tutum Ölçeği (YDTÖ) Ölçeklerine İlişkin Normallik Sonuçları

Ölçekler	Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.
Öz Yeterlik Tutum Ölçeği	,963	329	,000
Yaratıcı Dramaya İlişkin Tutum	,989	329	,011

Tablo 3 incelendiğinde yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algısı ölçeği ve yaratıcı drama tutum ölçeği (ydtö) ölçeklerine yapılan normallik test sonuçlarında yer alan Shapiro-Wilk sonucuna göre ölçeklerde yer alan ifadelerin normal dağılım göstermedikleri tespit edilmiştir ($p=0,000$ ve $\alpha<0,05$).

BULGULAR VE YORUMLAR

Çalışmanın bu kısmında öğretmenlerin demografik özellikleri ve ölçeklerden aldıkları puanlar doğrultusunda yapılan istatistiksel sonuçlar açıklanmıştır.

Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Öz Yeterlik Algısı Ölçeği ve Yaratıcı Drama Tutum Ölçeğinden Aldıkları Puanların Demografik Özellikler Açısından İncelenmesi

Öğretmenlerin cinsiyetleri ile yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algısı arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını belirlemek için yapılan Mann-Whitney U Test sonucuna Tablo 4’te yer verilmiştir.

Tablo 4. Öğretmenlerin Cinsiyetleri İle Drama Yöntemine Yönelik Öz Yeterlik Algılarına Göre Mann-Whitney U Test Sonucu

Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Kadın	139	198,56	27600,50	8539,500	,000
Erkek	190	140,44	26684,50		

Tablo 4 incelendiğinde öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algısı ile cinsiyetleri arasında Kadın öğretmenler lehine anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir ($U=8539,500$, $p<,05$). Kadın öğretmenlerde öz yeterlik algısının yüksek olmasının en önemli nedenleri arasında dersleri işlerken kullandığı yöntem ve tekniklerin erkeklere göre daha fazla farklılaştığı söylenebilir.

Öğretmenlerin yaşları ile yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algısı arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını belirlemek için yapılan Kruskal Wallis Test sonucuna Tablo 5’de yer verilmiştir.

Tablo 5. Öğretmenlerin Yaşları İle Drama Yöntemine Yönelik Öz Yeterlik Algılarına Göre Kruskal Wallis Test Sonucu

Yaş grupları	N	Sıra Ortalaması	Sd	X ²	p
20-25	49	177,83	4	29,481	,000
26-30	81	126,18			
31-35	105	156,80			
36-45	74	196,15			
46 ve üzeri	20	218,63			

Tablo 5 incelendiğinde öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algısı ile yaşları arasında anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir ($X^2=29,481$, $p<,05$). Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacı ile yapılan analiz sonucuna göre farklılık 20-25 yaş aralığında bulunan öğretmenler ile 26-30 yaş aralığındaki öğretmenler, 26-30 yaş aralığında bulunan öğretmenlerle 36-45, 46 ve üzeri yaşa sahip öğretmenler lehine olduğu tespit edilmiştir

Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algısı arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını belirlemek için yapılan Kruskal Wallis Test sonucuna Tablo 6'da yer verilmiştir.

Tablo 6. Öğretmenlerin Mesleki Kıdemleri İle Drama Yöntemine Yönelik Öz Yeterlik Algılarına Göre Kruskal Wallis Test Sonucu

Mesleki Kıdem (Yıl)	N	Sıra Ortalaması	Sd	X ²	p
0-5	113	147,65	4	24,369	,000
6-10	98	144,15			
11-15	66	203,73			
15-20	37	186,93			
20 yıl üstü	15	207,37			

Tablo 6 incelendiğinde öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algısı ile mesleki kıdemleri arasında anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir ($X^2=24,369$, $p<,05$). Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacı ile yapılan analiz sonucuna göre farklılık 0-5 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenler ile 11-15 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenler, 6-10 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenler ile 11-15,15-20,20 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında olduğu tespit edilmiştir.

Öğretmenlerin yaratıcı drama eğitimi alma durumları ile yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algısı arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını belirlemek için yapılan Kruskal Wallis Test sonucuna Tablo 7'de yer verilmiştir.

Tablo 7. Öğretmenlerin Yaratıcı Drama Eğitimi Alma Durumları İle Drama Yöntemine Yönelik Öz Yeterlik Algılarına Göre Kruskal Wallis Test Sonucu

Drama Eğitimi Alma Durumu	N	Sıra Ortalaması	Sd	X ²	p
Mezun olduğun programda dramaya yönelik eğitim aldım	70	197,41	3	19,504	,000
Dramaya yönelik hizmet içi eğitim programlarına katıldım	194	166,09			
Drama ile ilgili hiçbir eğitim almadım	56	122,43			
Diğer	9	154,22			

Tablo 7 incelendiğinde öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algısı ile yaratıcı drama eğitimi alma durumları arasında anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir ($X^2=19,504$, $p<,05$). Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacı ile yapılan analiz sonucuna göre farklılık mezun olduğu programda dramaya yönelik eğitim alan öğretmenler ile dramaya yönelik hizmet içi eğitim alan ve drama ile ilgili eğitim almayan öğretmenler arasında olduğu tespit edilmiştir. Mezun oldukları eğitim programlarında dramaya yönelik eğitim alan öğretmenlerin drama hakkında bilgi ve becerilere sahip olması derslerinde yaratıcı drama yöntemini kullanmalarına ilişkin öz yeterlik algılarının farklılaşmasına neden olmaktadır.

Öğretmenlerin branşları ile yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algısı arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını belirlemek için yapılan Kruskal Wallis Test sonucuna Tablo 8’de yer verilmiştir.

Tablo 8. Öğretmenlerin Branşları İle Drama Yöntemine Yönelik Öz Yeterlik Algılarına Göre Kruskal Wallis Test Sonucu

Branş	N	Sıra Ortalaması	Sd	X ²	p
Edebiyat	41	153,51	8	13,623	,092
Din Kültürü	32	149,64			
Bilişim	12	195,71			
Beden Eğitimi	22	189,39			
Sosyal Bilgiler	16	128,53			
Matematik	73	149,92			
İngilizce	53	162,43			
Fizik	46	194,14			
Diğer	34	180,81			

Tablo 8 incelendiğinde öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algısı ile branşları arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir ($X^2=13,623$, $p>,05$). Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacı ile yapılan analiz sonucuna göre branşı fizik olan öğretmenler ile bilişim teknolojileri olan öğretmenlerin lehine farklılaştığı tespit edilmiştir. Fizik ve Bilişim Teknolojileri derslerinde öğrencilerin yaratıcılıklarının artırılması için derslerin farklı yöntemlerle işlenebilir olması ve daha çok deney ve araştırma ile öğrencilerin desteklenmesi dramaya yönelik öz yeterlik algılarının farklılaşmasına neden olabilmektedir. Özellikle Bilişim Teknolojileri öğretmenleri derslerinde programlama ve algoritma gibi tamamen öğrencilerin yaratıcılıklarını ön plana çıkarttığı konular olmasından dolayı böylesi bir durumun oluşmasına neden olduğu söylenebilir.

Öğretmenlerin cinsiyetleri ile yaratıcı drama dersine yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını belirlemek için yapılan Mann-Whitney U Test sonucuna Tablo 9'da yer verilmiştir.

Tablo 9. Öğretmenlerin Cinsiyetleri İle Yaratıcı Drama Dersine Yönelik Tutumuna Göre Mann-Whitney U Test Sonucu

Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Kadın	139	204,97	28491,00	7649,000	,000
Erkek	190	135,76	25794,00		

Tablo 9 incelendiğinde öğretmenlerin yaratıcı drama dersine yönelik tutumları ile cinsiyetleri Kadın öğretmenler lehine anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir ($U=8539,500$, $p<,05$). Kadın öğretmenlerin öz yeterlik algılarının yüksek olması ve derslerinde yaratıcı drama yöntemini kullanmak istemesi kadın öğretmenlerin tutumlarını da olumlu yönde etkilemektedir.

Öğretmenlerin yaşları ile yaratıcı drama dersine yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını belirlemek için yapılan Kruskal Wallis Test sonucuna Tablo 10'da yer verilmiştir.

Tablo 10. Öğretmenlerin Yaşları İle Yaratıcı Drama Dersine Yönelik Tutumuna Göre Kruskal Wallis Test Sonucu

Yaş grupları	N	Sıra Ortalaması	Sd	X ²	p
20-25	49	225,20	4	53,609	,000
26-30	81	120,43			
31-35	105	144,80			
36-45	74	186,85			
46 ve üzeri	20	223,20			

Tablo 10 incelendiğinde öğretmenlerin yaratıcı drama dersine yönelik tutumları ile yaşları arasında anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir ($X^2=53,609$, $p<,05$).). Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacı ile yapılan analiz sonucuna göre farklılık 20-25 yaş aralığında bulunan öğretmenler ile 26-30 ve 31-35 yaş aralığında bulunan öğretmenler arasında, 26-30 yaş aralığında bulunan öğretmenler ile 36-45 ve 46 ve üzeri yaş aralığına sahip öğretmenler arasında olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlerin yaratıcı drama dersine yönelik olarak geliştirmiş olduğu tutum özellikle genç yaşta olan öğretmenlerde daha farklı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bunun en önemli nedenlerinden birisi de mezun olduktan sonra mesleğe başlayan öğretmenlerin diğer yaş gruplarına nazaran daha az yıpranmış olmaları ve daha idealist düşünceleri yattığı söylenebilir.

Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile yaratıcı drama dersine yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını belirlemek için yapılan Kruskal Wallis Test sonucuna Tablo 11’de yer verilmiştir.

Tablo 11. Öğretmenlerin Mesleki Kıdemleri İle Yaratıcı Drama Dersine Yönelik Tutumuna Göre Kruskal Wallis Test Sonucu

Mesleki Kıdem (Yıl)	N	Sıra Ortalaması	Sd	X^2	p
0-5	113	164,05	4	23,701	,000
6-10	98	131,83			
11-15	66	193,36			
15-20	37	184,46			
20 yıl üstü	15	216,07			

Tablo 11 incelendiğinde öğretmenlerin yaratıcı drama dersine yönelik tutumları ile mesleki kıdemleri arasında anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir ($X^2=53,609$, $p<,05$).). Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacı ile yapılan analiz sonucuna göre farklılık 6-10 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenler ile 11-15, 15-20 ve 20 yıl üzeri mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlerin yaratıcı drama dersine yönelik tutumlarının 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerde diğer mesleki kıdeme sahip öğretmenlere göre farklılaşmasının en önemli nedenleri arasında özellikle bu kıdeme sahip öğretmenlerin mesleğin ilk yıllarında yaptığı denemeler sonucunda elde ettiği kazanımlar ve deneyimler sonucunda farklı yöntem ve tekniklerin derslerinde kullanılmasının öğrenciler açısından faydalı olabileceği düşüncesidir.

Öğretmenlerin yaratıcı drama eğitimi alma durumları ile yaratıcı drama dersine yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını belirlemek için yapılan Kruskal Wallis Test sonucuna Tablo 12’de yer verilmiştir.

Tablo 12. Öğretmenlerin Yaratıcı Drama Eğitimi Alma Durumları İle Yaratıcı Drama Dersine Yönelik Tutumuna Göre Kruskal Wallis Test Sonucu

Drama Eğitimi Alma Durumları	N	Sıra Ortalaması	Sd	X ²	p
Mezun olduğun programda dramaya yönelik eğitim aldım	70	189,57	3	7,575	,056
Dramaya yönelik hizmet içi eğitim programlarına katıldım	194	162,73			
Drama ile ilgili hiçbir eğitim almadım	56	145,38			
Diğer	9	144,89			

Tablo 12 incelendiğinde öğretmenlerin yaratıcı drama dersine yönelik tutumları ile mesleki kıdemleri arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir ($X^2=19,504$, $p>,05$). Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacı ile yapılan analiz sonucuna göre farklılık mezun olduğu programda dramaya yönelik eğitim alan öğretmenler ile drama ile alakalı herhangi bir eğitim almayan öğretmenler arasında olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlerin mezun oldukları lisans programlarında yaratıcı drama dersi alması aynı zamanda öğretmenlerin tutumlarını olumlu yönde etkilediği düşünülmektedir.

Öğretmenlerin branşları ile yaratıcı drama dersine yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını belirlemek için yapılan Kruskal Wallis Test sonucuna Tablo 13’de yer verilmiştir.

Tablo 13. Öğretmenlerin Branşları İle Yaratıcı Drama Dersine Yönelik Tutumuna Göre Kruskal Wallis Test Sonucu

Branş	N	Sıra Ortalaması	Sd	X ²	p
Türkçe	41	162,44	8	7,875	,446
Din Kültürü	32	165,86			
Bilişim	12	190,00			
Beden Eğitimi	22	180,18			
Sosyal Bilgiler	16	125,41			
Matematik	73	152,78			
İngilizce	53	161,12			
Fizik	46	173,39			
Diğer	34	188,19			

Tablo 13 öğretmenlerin yaratıcı drama dersine yönelik tutumları ile branşları arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir ($X^2=7,875$, $p>,05$). Öğretmenlerin branşlarına göre farklılıklar incelendiğinde branşı beden eğitimi ve bilişim teknolojileri olan öğretmenlerin diğer gruplara nazaran farklılaştığı tespit edilmiştir. Özellikle beden eğitimi branşına sahip olan öğretmenlerin öğrencilere rol model olması göster yap tekniği kullanması ile yaratıcı drama tekniklerinin ortak özelliklerinin bulunması böylesi bir farklılığın ortaya çıkmasına neden olduğu söylenebilir.

Öğretmenlerin derslerinde yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik algıları ile yaratıcı dramaya yönelik tutumları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan korelasyon analiz sonucuna Tablo 14’de yer verilmiştir.

Tablo 14 Öğretmenlerin Öz Yeterlik Algıları İle Yaratıcı Drama Dersine Yönelik Tutumu Arasındaki İlişkiye Ait Korelasyon Analizi

	Tutum	Öz yeterlik
Yaratıcı dramaya ilişkin öz yeterlik algısı	,728**	1,000
Drama dersine yönelik tutum	1,000	,728**

Tablo 14 incelendiğinde öğretmenlerin yaratıcı dramayı derslerinde kullanmalarına yönelik öz yeterlik algıları ile yaratıcı drama dersine yönelik tutumları arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir ($r^*=,728$, $p<,05$). Ayrıca öz yeterlik algısı ile yaratıcı dramaya ilişkin tutum arasında tespit edilen ilişki pozitif yönde yüksek düzeyde bir ilişkidir.

Öğretmenlerin derslerinde yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik algılarının yaratıcı drama dersine olan tutumlarına etkisini belirlemek amacıyla yapılan regresyon analizi sonucuna Tablo 15’de yer verilmiştir.

Tablo 15. Öğretmenlerin Öz Yeterlik Algılarının Yaratıcı Drama Dersine Olan Tutumlarına Etkisine Ait Regresyon Analizi

Model	Bağımsız Değişken	B	t	p	Beta	R ²	p(sig)	F
Öz yeterlik algısı	Sabit	1,045	9,048	,000	,728	,529	367,931	,000
	Yaratıcı dramaya ilişkin tutum	,710	19,182	,000				

VIF= 1,000
Düzeltilmiş R²=,728
R=,528

Tablo 15 incelendiğinde öğretmenlerin yaratıcı drama yönetimini kullanmaya yönelik özyeterlik algısı ile drama dersine yönelik tutumları arasında yapılan basit doğrusal regresyon analiz sonucuna göre özyeterlik algısının yaratıcı drama dersine yönelik tutumlarına anlamlı bir etkisinin olduğu tespit edilmiştir (F=367,931, p<,05). Aynı zamanda yaratıcı drama tutumunda meydana gelen değişimin %52,9'u öğretmenlerin özyeterlik algısından etkilendiği görülmektedir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Liselerde görev yapan öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik algıları ve yaratıcı dramaya ilişkin tutumları arasındaki ilişkinin belirlenmesinin amaçlandığı bu çalışmada, öğretmenlere uygulanan “Yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik algısı ölçeği” ve “Yaratıcı drama tutum ölçeği” ile elde edilen bilgiler doğrultusunda şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algısı ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir. Almaz, İşeri ve Ünal (2014) öğretmen adaylarının yaratıcı dramaya ilişkin öz yeterlik algılarını belirlemek amacı ile yaptığı çalışmada öğretmenlerin cinsiyetleri ile öz yeterlik algısı arasında anlamlı bir farklılığın olduğunu tespit etmiştir. Aynı zamanda araştırmaya katılan erkek öğretmenlerin öz yeterlik algısının bayan öğretmenlere göre daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Namdar ve Kaya (2018) ise eğitimde yaratıcı drama uygulamaların öğretmen adaylarının sosyal becerilerini belirlemek amacı ile yaptıkları çalışmada öğretmenlerin cinsiyetleri ile yaratıcı dramaya ilişkin tutumları arasında anlamlı bir farklılığın olduğunu tespit etmiştir.

Öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algısı ile yaşları arasında anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlerin yaşları ile yaratıcı dramaya ilişkin öz yeterlik algılarını belirlemek amacı ile yapılan alan yazın incelendiğinde çoğu araştırmada yaş ile öz yeterlik arasında anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir. Sezgin, Erdoğan ve Erdoğan (2017) öğretmenlerin öz yeterlik algılarına yönelik yaptıkları

çalışmada yaş ile öz yeterlik algıları arasında anlamlı bir farklılığın olduğunu ifade etmiştir. Özellikle yaş arttıkça öz yeterlik algısının azaldığını ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin yaşları ilerledikçe yeni teknolojilerin ortaya çıkması ve buna bağlı olarak yöntem ve tekniklerin farklılık göstermesi öğretmenlerin öz yeterliliklerinin azalmasına neden olabilir. Öyle ki öğretmenlik mesleği özünde gündemi takip eden ve yeniliklerden haberdar olunan bir meslek grubudur. Öğretmenlerin yaşlarının artması aynı zamanda değişime uyum sağlamada zorlanmalarına da neden olabilmektedir. Bu açıdan ele alındığında teknolojinin hızlı bir şekilde gelişmesi ve değişimin zorunlu olması öğretmenleri ileriki yaşlarında daha çok zorlayacağı düşünülmektedir.

Öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algısı ile mesleki kıdemleri arasında anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile derslerinde yaratıcı drama uygulamalarını kullanmalarına yönelik öz yeterlik algıları incelendiğinde mesleki kıdemi düşük olan öğretmenlerin tecrübeli olarak nitelendirilen öğretmenlere göre daha yüksek bir öz yeterliğe sahip oldukları tespit edilmiştir. Özellikle 0-5 yıl mesleki kıdeme sahip olan öğretmenlerin yaratıcı dramaya yönelik öz yeterlik algılarının diğer meslek kıdemlerine göre farklılaştığı tespit edilmiştir. Bu durumun böyle olmasındaki en önemli faktör mesleğe yeni başlayan öğretmenlerin lisans öğreniminde aldıkları eğitimlerin daha taze olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Ayrıca öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile öz yeterlikleri arasında anlamlı bir farklılığın olduğu da belirlenmiştir. Erbay, Ömeroğlu ve Çağdaş (2012) okul öncesi öğretmenlerinin mesleki kıdemleri ile yaratıcı drama yöntemine ilişkin tutumlarını belirlemek amacı ile yaptığı çalışmasında öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile yaratıcı dramaya ilişkin tutumları arasında anlamlı bir farklılığın olduğunu tespit etmiştir.

Öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algısı ile yaratıcı drama eğitimi alma durumları arasında anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlerin yaratıcı drama alanında aldıkları eğitim ile öz yeterliklerinin belirlenmesine yönelik yapılan çoğu çalışmada öğretmenlerin öz yeterlik algıları ile hem meslek öncesi hem de meslek sonrasında anlamlı farklılıkların olduğu görülmüştür. Özellikle mesleğin ilk yıllarında göreve başlayan ve yaratıcı drama eğitimi alan öğretmenler sınıflarında bu yöntemi kullanmaya oldukça hevesli olduklarını dile getirmiştir. Oğuz ve Altun (2011) öğretmen adaylarının yaratıcı dramaya yönelik tutumları ile empatik eğilim düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek amacı ile yaptıkları çalışmasında yaratıcı drama eğitimi alan ve almayan öğretmenlerin yaratıcı dramaya yönelik tutumları karşılaştırıldığında farklı değişkenler açısından anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir. Özellikle drama eğitimi alan öğretmen adaylarının derslerinde yaratıcı dramayı kullandıkları ifade edilmiştir.

Öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algısı ile branşları arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir.

2005 yılı itibariyle okullarda uygulanmakta olan yapılandırmacı yaklaşım çerçevesinde yapılan bir çalışmada öğretmenler dramaya yer verilmesinin önemini dile getirmişlerdir (Teyfur 2009: 12). Bu durum, okullarda drama yöntemi ile ders işlenmesine ve dramayı etkin bir şekilde kullanabilen öğretmenlere olan gereksinime dikkat çekmektedir. Öğretmenlerin, eğitimde dramayı bir yöntem olarak benimsemeleri ve bu yöntemi kullanma konusunda kendilerine olan inançlarının yüksek olması, drama yöntemini derslerinde kullandıkları şeklinde yorumlanabilir.

Öğretmenlerin vermiş olduğu cevaplar doğrultusunda cinsiyetleri ile drama dersine yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlerin sıra ortalamaya değerleri incelendiğinde kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre drama dersine yönelik tutumlarının daha yüksek olduğu görülmektedir. Namdar ve Kaya (2018) yaratıcı drama uygulamalarının öğretmen adaylarının sosyal becerilerine etkisini belirlemek amacıyla yapmış olduğu çalışmada cinsiyetler ile yaratıcı drama uygulamaları arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir.

Öğretmenlerin vermiş olduğu cevaplar doğrultusunda yaşları ile drama dersine yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir. Yönel (2004) okul öncesi eğitimi alan öğretmenlerin yaratıcı dramaya yönelik tutumlarını incelediği çalışmada öğretmenlerin yaşları ile drama dersine yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılığın olduğunu tespit etmiştir.

Öğretmenlerin vermiş olduğu cevaplar doğrultusunda mesleki kıdemleri ile drama dersine yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir. Albayrak (2005) okul öncesi öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile öğretmenlerin yaratıcı dramaya yönelik tutumlarının belirlenmesi adlı çalışmada okul öncesi öğretmenlerin yaratıcı dramaya ilişkin tutumları ile mesleki kıdemleri arasında anlamlı bir farklılığın olduğunu tespit etmiştir.

Öğretmenlerin vermiş olduğu cevaplar doğrultusunda yaratıcı drama alanında aldıkları eğitim durumu ile yaratıcı dramaya yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir. Oğuz ve Altun (2011) öğretmen adaylarının yaratıcı dramaya yönelik tutumları ile empatik eğilim düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek amacı ile yaptıkları çalışmada yaratıcı drama eğitimi alan ve almayan öğretmenlerin yaratıcı dramaya yönelik tutumları karşılaştırıldığında farklı değişkenler açısından anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir. Özellikle drama eğitimi alan öğretmen adaylarının derslerinde yaratıcı dramayı kullandıkları ifade edilmiştir.

Öğretmenlerin vermiş olduğu cevaplar doğrultusunda branşları ile drama dersine yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir.

Sonuç olarak; öğretmenlerin cinsiyet, yaş, mesleki kıdem ve yaratıcı drama eğitimi alma durumları ile derslerinde yaratıcı dramayı uygulamaya yönelik öz yeterlik algıları arasında anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlerin branşları ile derslerinde yaratıcı dramayı uygulamaya yönelik öz yeterlik algıları arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir. Ayrıca öğretmenlerin cinsiyet, yaş ve mesleki kıdem ile yaratıcı dramaya ilişkin tutumları arasında anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlerin yaratıcı drama eğitimi alma durumları ve branşları ile yaratıcı dramaya ilişkin tutumları arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir. Öğretmenlerin derslerinde yaratıcı dramayı kullanmaya yönelik öz yeterlik algıları ile yaratıcı dramaya ilişkin tutumları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan çalışmada özyeterlik algıları ile yaratıcı dramaya ilişkin tutumları arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir. Tespit edilen ilişkinin pozitif yönde ve kuvvetli bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Öğretmenlerin yaratıcı drama yönetimini kullanmaya yönelik özyeterlik algısı ile drama dersine yönelik tutumları arasında yapılan basit doğrusal regresyon analiz sonucuna göre özyeterlik algısının yaratıcı drama dersine yönelik tutumlarına anlamlı bir etkisinin olduğu tespit edilmiştir.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgular doğrultusunda öğretmenlerin derslerinde yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algılarının ve yaratıcı dramaya yönelik tutumlarının, drama yönteminin farklı derslerdeki kullanımına ilişkin çeşitli örnek uygulamalar yaptırarak geliştirilebileceği yorumlanabilir. Ayrıca:

- Öğretmenlerin drama bilgileri, yaratıcılık düzeyleri, sosyal ve duyuşsal özellikleri üzerinde farklı araştırmalar yapılarak bu değişkenler arasındaki etki düzeyi belirlenebilir.
- Araştırmacılar açısından farklı zamanlarda öğretmenlerin yaratıcı dramaya yönelik öz yeterlik algıları ile tutumlarını belirlemek amacı ile deneysel çalışma yöntemleri kullanılarak yeniden çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKLAR

- Adıgüzel, Ö. (2013). *Eğitimde Yaratıcı Drama*. Ankara: Pegem.
- Albayrak, H. (2005). 5-6 Yaş Çocuklarının Yaratıcılık ve Öğrenime Hazır Oluş Düzeylerine Okulöncesi Eğitimin Etkisinin İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Alkan, C. (2000). *Meslek ve Öğretmenlik Mesleği*, Ankara: Anı Yayıncılık.
- Almaz, G., İşeri, K. ve Ünal E. (2014), Öğretmen Adaylarının Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Öz Yeterlik Algılarının İncelenmesi, *International Journal of Languages Educational and Teaching*, December, ss. 50-64.
- Altıntaş, E. ve Kaya, H. (2012). Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Drama Yöntemiyle Fen ve Teknoloji Dersinin İşlenmesine Yönelik Öz-Yeterlik ve Tutumları. *Erciyes Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 28(4), ss. 287-295.
- Aral, N., Baran, G., Bulut, ve Çimen, S. (2000). *Drama*, İstanbul: Ya-Pa Yayın Pazarlama San. ve Tic. AŞ
- Aslan, G. (2014). Öğretmen Adaylarının Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Öz Yeterlik Algılarının İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Niğde.
- Bandura, A. (1977). Self-efficacy: Toward a Unifying Theory of Behavioral Change. *Psychological Review*, 84 (2), 191-215.
- Başkaya, Ö. (2000). Dört Drama Liderinin Yaklaşımlarına Genel Bir Bakı ve Yaratıcı Dramada Temel İlkeler. *Türkiye 2. Drama Liderler Buluşması*. Yayına Hazırlayan: Naci Aslan. Ankara: Oluşum Tiyatrosu ve Drama Atölyesi.
- Blake S. ve Lesser L. (2006). Exploring the Relationship Between Academic Self Efficacy and Middle School Student's Performance on a High Stakes Mathematics Test. *Teacher Education in Service/Professional Development*. 2, ss. 655-656.
- Ekiz, D. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Çayır, N. ve Gökbulut, Ö. (2015), Yaratıcı Drama Yöntemi ile Öğretmen Yeterliklerinden Kişisel Gelişim Üzerine Nitel Bir Çalışma, *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, C: 11, ss. 253-270.

- Erbay, F., Ömeroğlu, E. ve Çağdaş, A. (2012). Öğretmen-Çocuk İletişimi Ölçeğinin Geliştirilmesi ve Geçerlik Güvenirlik Çalışması, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, C.12, S.4, ss.3165-3172.
- Farris, P. J. ve Parke, J. (1993). To be or not to be: What students think about drama, *The Clearing House*, 66 (4), 231-234.
- Fleming, M. (1994). *Starting Drama Teaching*. London: David Furton Publishers.
- Freeman, G. D., Sullivan, K. ve Fulton, C. R. (2003). Effects of creative drama on self concept, social skills, and problem behavior. *Journal of Educational Research*, 96, ss. 131-139.
- Garvis, S. ve Pendergast, D. (2011). An Investigation Of Early Childhood Teacher Self-Efficacy Beliefs In The Teaching Of Arts Education. *International Journal of Education & The Arts*. 12(9),ss. 1-15.
- Gencil Evin, İ. (2009). Yaratıcı drama yönteminin sosyal bilgiler dersi başarısı ve derse yönelik tutum üzerindeki etkileri. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 318(34), ss. 5-13.
- Gönen, M. ve Uyar Dalkılıç, M. (1998). *Çocuk Eğitiminde Drama, Yöntem ve Uygulamalar*. İstanbul: Epsilon Yayıncılık.
- Güven, B. ve Ersoy, E. (2007). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretim I Dersine İlişkin Öz Yeterlik Algıları ve Bilişsel Tutumlarının Belirlenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(21), ss. 15-32.
- Kaf, Ö. (2000). Hayat Bilgisi Dersinde Bazı Sosyal Becerilerin Kazandırılmasında Yaratıcı Drama Yönteminin Etkisi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 6 (6), ss. 173-184.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Morgan, A. (1975). *Drama and Teacher Education*. South Pacific Journal of Teacher Education, 3 (3), ss. 40-43.
- Namdar, A. O., ve Kaya, Ö. S. (2018), Öğretmenlerin Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Özyeterlik Algıları ve Tutumları, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, C:2(1), ss. 2-14.
- Oğuz A. ve Altun, E. (2011). Öğretmen Adaylarının Yaratıcı Dramaya Yönelik Tutumları İle Empatik Eğilim Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, *Second International Conference on New Trends in Education and Their Implications*, 22-29 April, Antalya.
- Ömeroğlu, E. (2002). *Okul Öncesi Öğretmenin Niteliğinin Geliştirilmesinde Yaratıcı Drama Eğitiminin Rolü*, Ankara: Naturel Yayınları.
- Önder, A. (2003). *Okul Öncesi Çocukları İçin Yaratıcı Drama Uygulamaları*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- San, İ. (1995). *Sanatta Yaratıcılık Oyun Drama. Yaratıcılık ve Eğitim Semineri*. Ankara: TED Yayınları
- San, İ. (1990). Eğitimde Yaratıcı Drama. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 23(2), ss. 573-583.

- Sezgin, F., Erdoğan, O. Ve Erdoğan, B.H. (2017). Öğretmenlerin Teknoloji Öz Yeterlikleri: Öğretmen Ve Öğrenci Görüşlerine Yönelik Bütüncül Bir Analiz. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama Dergisi*, 7(1), ss. 180-199.
- Susar Kırmızı, F.(2007). Yaratıcı Drama Yönteminin Okuduğunu Anlama Başarısına Etkisi Ve Yönteme İlişkin Öğrenci Görüşleri. *Eğitim Araştırmaları*, 7(29), ss. 59-71.
- Teyfur, M. (2009). İlköğretim birinci kademe derslerinde uygulanan yapılandırmacı yaklaşımın sınıf yönetimine etkisi. 18. *Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresinde sunulan sözlü bildiri*. Ege Üniversitesi, 1-3 Ekim, İzmir.
- Üstündağ, T. (1994). Günümüz Eğitiminde Dramanın Yeri. *Yaşadıkça Eğitim Dergisi*, 37, ss. 7-10.
- Üstündağ, T. (1997). Vatandaşlık ve İnsan Hakları Öğretiminde Yaratıcı Dramanın Erişiyeye Ve Derse Yönelik Öğrenci Tutumlarına Etkisi, Hacettepe Üniversitesi Doktora Tezi. Ankara, Türkiye.
- Üstündağ, T. (2010). *Duygusal Zeka, Duyuşsal Özellikler ve Yaratıcı Drama*. Ankara: Naturel Yayınları.
- Yeğen, G. (2004). *Eğitim Fakültelerindeki Yaratıcı Drama Eğitimi*, Drama Liderliği, Ankara: Oluşum Yayınları Fersa Matbaacılık.
- Yönel, A. (2004), Okul Öncesi Eğitim Öğretmenlerinin Yaratıcı Dramaya Yönelik Tutumlarının İncelenmesi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çocuk Gelişimi ve Ev Yönetimi Eğitimi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.